

Gezocht: Oostblokkers (m/v)

Het eengemaakte Duitsland maakt zich deze dagen op voor de twintigste verjaardag van de val van de Berlijnse Muur.

Dat er sinds die heuglijke novembermaand van 1989 heel wat ten goede veranderd is in Europa, zullen weinigen betwisten. De Koude Oorlog lijkt voorgoed verleden tijd (ondanks occasionele aanvaringen tussen Rusland en Europa) en heel wat landen uit het voormalige Oostblok werden het voorbije decennium opgenomen in pan-Europese politieke, militaire en economische structuren.

Een hoogst symbolisch moment was de recente aanstelling van de Poolse politicus Jerzy Buzek tot nieuwe voorzitter van het Europees Parlement. Het feit dat de "Oost-Europeaan" Buzek zich jarenlang had ingezet voor de verboden vakbond Solidariteit, die in volle Koude Oorlog de strijd aanbond met het communistische regime en in 1989 mee aan de basis lag van de val van het IJzeren Gordijn, gaf nog meer uitstraling aan zijn uitverkiezing.

De recente career move van Jerzy Buzek krijgt nog meer symboolwaarde als we zijn succesvolle Europese parcours naast de professionele exploten van zijn dochter leggen, de in Polen erg bekende actrice Agata Buzek.

De destijds piepjonge Buzek maakte in de jaren negentig haar buitenlands acteerdebuut in de speelfilm La Ballata dei Lavavetri (De ballade van de ruitwassers) van de Italiaanse regisseur Peter Del Monte. Buzek junior speelt er de rol van een Poolse meisje (Justyna) dat in de tweede helft van de jaren tachtig, nog vóór de val van de Muur, samen met haar familie de wijk neemt naar het Westen en in Rome verzeild geraakt. Aan de hand van het Italiaanse wedervaren van Justyna en haar familie schetst Del Monte een uitermate tragisch beeld van het lot van arbeidsmigranten uit het toenmalige Oostblok (die in dit concrete geval de eindjes aan elkaar trachten te knopen door autoruiten te wassen op Romes drukste verkeersaders).

Met zowat alle Poolse personages uit de film loopt het uiteindelijk slecht af. Terwijl Justyna's vader spoorloos verdwijnt en zelfmoord lijkt te hebben gepleegd, gaat haar geestelijk labiele oom ten onder aan zijn alcoholverslaving en geraakt haar oudere broer betrokken bij een moord. Justyna zelf komt om het leven wanneer ze door twee ogenschijnlijk sympathieke Italianen meegenomen wordt op een autorij en vervolgens bedreigd wordt met verkrachting.

Het schrijnende lot van Oost-Europese arbeidsmigranten dat Buzek junior op het witte doek gestalte moest geven, was in die tijd niet bepaald een nieuwigheid.

Sinds de vroege jaren tachtig plachten er in West-Europese films wel vaker onfortuinlijke arbeidsmigranten uit het toenmalige Oostblok op te duiken (meestal van Poolse origine). Zo voerde de destijds in Cannes bekroonde Britse speelfilm Moonlighting (1982), met Jeremy Irons in de hoofdrol, een ploeg Poolse zwartwerkers op die net voor de afkondiging van de staat van beleg naar Londen reist en er totaal berooid, uitgeput en gedisilluseerd weer uit wegtrekt. Niet minder deprimerend zijn de lotgevallen van twee Poolse arbeidsmigranten in Michael Kliers Duitse tv-drama Überall ist es besser, wo wir nicht sind uit 1989. Op de vlucht voor een grijs en armetierig leven achter het IJzeren Gordijn wijken beiden uit naar West-Berlijn, waar hen een zo mogelijk nog armlaziger en marginaler bestaan wacht.

Dat het met deze arbeidsmigranten uit Centraal- en Oost-Europa ook anders kon op onze bioscoopschermen, is pas in de jaren na de Wende gebleken. Het voorbije decennium verschenen her en der in Europa kort- en langspeelfilms die deze gelukzoekers uit het inmiddels ter ziele gegane Oostblok een nieuwe rol toebedelen. Naast de bekende Ken Loach-film It's a Free World (2007) gaat het onder meer om de Nederlandse productie De Poolse bruid (1998), de Deense kortfilm You Can't Eat Fishing (1999), het Zweedse psychologische drama Fyra veckor i juni (Vier weken in juni, 2004) en de recente Nederlandse tv-film Nederlands voor beginners (2007).

Wat deze recente films bindt, is niet zozeer het feit dat ze voorbijgaan aan de negatieve kanten van hedendaagse arbeidsmigratie naar West-Europa (ook in deze films worden Oost-Europese "illegalen" duchtig uitgebuit), maar wel het feit dat deze nieuwkomers in vruchtbare interactie treden met "autochtone" personages en een meerwaarde bieden aan de lokale gemeenschap.

Terwijl Buzek junior in La Ballata nog op de loop moest voor haar Italiaanse verkrachters, beelden deze films opbloeiende (en af en toe weer uitdovende) romances uit tussen arbeidsmigranten en hun lokale antagonisten.

Meer dan eens zitten deze lokale personages tot over hun oren in de problemen en slagen hun Oost-Europese tegenspelers erin rust en orde te brengen in hun getroubleerde leven. Zo draait De Poolse bruid om een alleenstaande Friese boer die uitblinkt in sociaal gedrag en af te rekenen krijgt met financiële problemen. Als er op zijn boerderij een jonge Poolse vrouw opduikt (op de vlucht voor twee Nederlandse pooiers), bloeit de aanvankelijk nukkige gastheer helemaal open en ligt er zelfs een Pools-Nederlandse bruiloft in het verschiet.

Een interessante Vlaamse variatie op dat thema van de onbeholpen local en de reddende engel uit het Oosten biedt de recente komedie Man Zkt Vrouw (2007), met Jan Decleir als reddeloze weduwnaar aan de zijde van een (in dit geval Roemeense) poetsvrouw.

Een soortgelijk beeld krijgen we ook in Ken Loach' prent It's a Free World, over de uitbuiting van illegale arbeidsmigranten in Londen. Het opportunisme en de zelfzucht van het Britse hoofdpersonage Angie vinden er een tegengewicht in de morele (welhaast engelachtige) zuiverheid en oprechtheid van haar Poolse toeverlaat en occasionele minnaar Karol.

Vrije Tribune

Knack geeft een forum aan columnisten en gastbloggers uit binnen- en buitenland.

Blijf op de hoogte met de Knack Nieuwsfeeds

Eerder verschenen posts

Gezocht: Oostblokkers (m/v)

Over nieuwe inkomsten in Vlaanderen en meer rechtvaardige fiscaliteit

Groen liberalisme. Een weg naar slimme welvaart.

Misverstanden rond Brussels Metropolitan Region

Vlaanderen heeft Brussel nodig

Quid discriminatie van het Vlaams Belang?

De autoriteiten van Brussel slapen en laten inmiddels miljoenen euro's aan inkomsten voorbij gaan

Het moet toch ergens beginnen!?

Open Brief aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement over de BAM Reclamespots en de Lange Wapper

Tijd voor Vlaamse frontvorming

1/14 1 2 3 4 5 6 7 8 > ... 14

Lees ook de weblog van :

Dirk Draulans
Rik Van Cauwelaert
Meulenaere!
Knack Recenseert
Ewald Pironet
Knack Opinie
Joël De Ceulaer
Hubert van Humbeeck
Dirk Vermeiren
Knack-columnisten
Benno Barnard
Bart Van Loo
Goal!
Peter Vandeweerd
Bart de Man
Boeken: Insider
Boeken: Outsider
Joke
Frank Albers
Vrije Tribune
Bodytalk
Site van de dag

Zoals uit deze filmische representaties van oost-westcontacten blijkt, heeft het eengemaakte Europa sinds 1989 een lange weg afgelegd, niet alleen in de politiek, maar ook op het witte doek. De vijandigheid die de personages van Buzek junior en co. tijdens de Koude Oorlog ervoeren op hun omzwervingen door het Westen, heeft het voorbij decennium baan gemaakt voor groeiende (amoureuze en andere) interactie tussen lokale en Oost-Europese filmpersonages.

Terwijl in populaire media af en toe nog denigrerend gebruik wordt gemaakt van de term "Oostblok" als een kofferwoord voor al onze negatieve associaties en vooroordelen omtrent al die landen in het verre en minder verre oosten, lijken filmmakers vooral oog te hebben voor de positieve impact van deze voormalige Oostblokkers op de lokale gemeenschap. De gestage opwaardering van deze nieuwkomers uit het voormalige Oostblok, in de politiek én op het scherm, betekent wellicht ook dat minder fortuinlijke economische vluchtelingen van buiten "fort Europa" weldra de vrijgekomen ruimte zullen mogen opvullen. De uitgerangeerde sans-papiers van vandaag komen zo in de plaats van de gemarginaliseerde "Oostblokkers" van weleer.

Kris Van Heuckelom is docent Poolse taal- en letterkunde aan de KU Leuven.

door Redactie Knack | 12 oktober 2009 15:00 | 0 reacties | reageer hier

Over nieuwe inkomsten in Vlaanderen en meer rechtvaardige fiscaliteit

Linkse ideeën zijn terug in. Of linkse partijen daar garen van spinnen is kennelijk een ander verhaal. Maar in elk geval is het tegenwoordig bon ton om het over de aanpak van bonussen te hebben, over overheidsregulering - in de eerste plaats van de financiële markten- en zelfs een (tijdelijke) staatsbank kan op menig goedkeuring rekenen. En ook de fiscaliteit is terug van weg geweest. Tobintaks, meerwaardebelasting alles is terug bespreekbaar. Op het internationale niveau, maar kennelijk ook op het federaal niveau waar intussen naartig gezocht wordt naar nieuwe inkomsten.

Een van de pisten is het optrekken van de belasting op roerende inkomsten van 15 naar 25%.

Op het Vlaams niveau is dit merkwaardig genoeg niet aan de orde. In het kader van de opmaak van de begroting 2010 en volgende is er nauwelijks sprake van nieuwe inkomsten, laat staan van meer rechtvaardige belastingen. Nochtans zijn daar goede redenen voor. De omvang van de besparingsoperatie is er één van.

Blijvend 1600 miljoen euro besparen is niet niks en voor Vlaanderen in elk geval ongezien. Nieuwe inkomsten uitsluiten houdt meteen in dat er gevoelig moet bespaard worden. Verhogen van de efficiëntie van de overheid heet dat tegenwoordig. Nog voor de verkiezingen werd het pact 2020 afgesloten waarbij al sprake was van efficiëntiewinsten, maar vanuit een streven naar hogere kwaliteit. "In 2020 moeten de overheden substantiële efficiëntiewinsten realiseren wat hen toelaat de kwaliteit van dienstverlening aan burgers en ondernemingen sterk te verbeteren." Het kan verkeren. En kennelijk ook veel sneller.

En er is een tweede reden. Er is een toenemende dualisering in onze samenleving. En de fiscaliteit is net een van de instrumenten om inkomens te herverdelen. Vlaanderen heeft zijn fiscale autonomie, toch goed voor een vierde van haar inkomsten, tot hertoe enkel gebruikt om belastingen te verminderen, zowel voor burgers als voor bedrijven. Al waren bepaalde maatregelen op zich sociaal verantwoord, zoals de afschaffing van het forfaitaire kijk- en luistergeld, nooit ging dit gepaard met een globaal debat over een meer rechtvaardige fiscaliteit. Men zal hiertegen opwerpen dat de regering ook van plan is om op de jobkorting te besparen. Juist, voortaan wordt dit voordeel voorbehouden aan de 600.000 Vlamingen met het laagste arbeidsinkomen.

Maar een voordeel één jaar toekennen om het vervolgens te schrappen getuigt niet echt van behoorlijk bestuur. Fiscaal beleid wordt hiermee herleid tot het uitdelen van snoepjes, zolang het goed gaat. Bovendien ziet het er naar uit dat de korting voorbehouden blijft voor de 'hardwerkende Vlamingen' en dat werklozen, gepensioneerden en andere niet- actieven dus uitgesloten blijven.

Ook voor bedrijven stond fiscale autonomie vooral in het teken van belastingverminderingen. Soms bijna stiekem. Zo werden in het voorjaar de "provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing voor materieel en outillage" kwijtgescholden, goed voor zomaar 40 miljoen euro.

Wordt het niet de hoogste tijd dat men ook in Vlaanderen een grondig debat voert over hoe men op een rechtvaardige manier nieuwe inkomsten kan aanbrengen in deze toch welvarende regio? En past het niet om daarbij in de eerste plaats te kijken in de richting van vermogens , bijvoorbeeld door erfenisrechten en schenkingsrechten aan een grondig onderzoek te onderwerpen. Of is het maatschappelijk verantwoord om schenking van roerende goederen maximaal te belasten aan 7%? Dit lijkt ons een nuttige tip voor de Vlaamse parlementsleden, aan wie het toekomt om toezicht uit te oefenen op de begroting. Misschien wordt het debat over de concrete begroting 2010 een goeie herkansing voor het belabberde vertoon bij de septemberverklaring van de Vlaamse regering.

Jean- Marie De Baene, redactielid sampol

door Redactie Knack | 8 oktober 2009 16:00 | 0 reacties | reageer hier

Groen liberalisme. Een weg naar slimme welvaart.

In het kader van de lopende federale begrotingsbesprekingen worden regelmatig ballonnetjes opgelaten over o.a. de verhoging van de accijnzen op diesel of het afschaffen van de fiscale voordelen voor bedrijfswagens. Eind augustus verkondigde staatssecretaris Bernard Clerfayt (MR) al een 'omvangrijke hervorming' van de milieufiscaliteit te zullen voorstellen. Toevallig of niet publiceerde ook de Hoge Raad voor Financiën zeer recentelijk een uiterst interessant rapport over het belastingbeleid en het leefmilieu.

Als liberalen kunnen wij ons vinden in ieder voorstel om de externe kosten te internaliseren in de kostprijs van goederen, doch enkel wanneer dit kadert in een veel breder verhaal.

Het liberalisme vertrekt van de menselijke vrijheid en het recht van de mens om van de natuur gebruik te maken. Dat liberalen zich niet om het milieu zouden bekommeren is echter een fundamentele misvatting. In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, pleiten liberalen niet voor een ongelimiteerde vrijheid, maar juist voor duidelijke grenzen aan ieders vrijheid. Reeds in de zeventiende eeuw stelde John Locke, één van de belangrijkste grondleggers van het liberalisme, dat het individu vanuit zijn recht een maximale invulling te geven aan zijn eigen leven, een gedeelte van de natuur mag opeisen, mits hij genoeg en van dezelfde kwaliteit overlaat voor anderen. Niemand kan dan ook meer aanspraak maken op de natuur dan een ander, want de mogelijkheden die de natuur biedt, zijn niemands persoonlijke verdienste. Aan deze inzichten kleef een belangrijke ethische component. De toename van het ecologisch onevenwicht heeft immers niet enkel een onmiddellijke impact op onze huidige leefomgeving, maar ook en meer dan waarschijnlijk vooral op de volgende generaties.

Milieubeleid is dan ook het domein bij uitstek waar een moderne overheid (zonder betuttelend te willen zijn) het gedrag van de burger moet sturen. Het gaat om een collectieve verantwoordelijkheid bij uitstek waarover zowel de nationale als de internationale overheden als hoedsters van het algemeen belang een coherente visie moeten ontwikkelen.

De overheid kan op verschillende manieren haar sturende rol spelen. De meest voor de hand liggende manier is een interventie in het prijsmechanisme via het nemen van fiscale maatregelen. Terecht pleit de Hoge Raad voor Financiën in haar rapport o.a. voor de afschaffing van het fiscaal gunstregime voor bedrijfswagens en vooral tankkaarten. De schadelijke effecten op het milieu maar ook de daaraan verbonden gezondheidsproblemen (o.a. door fijn stof), de verkeersongevallen en het fileeend hebben immers hun prijs.

Interventie in het prijsmechanisme staat gelijk met beïnvloeding van gedrag op langere termijn tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kostprijs. De hogere prijzen, die op die manier een betere weergave vormen van alle economische en ecologische kosten, moeten wel gecompenseerd worden met een lagere vennootschapsbelasting en lagere lasten op arbeid. Een vergroening van de fiscaliteit moet immers passen in een algemene hervorming van het belastingstelsel, die onze economie dynamischer maakt. Louter budgettaire maatregelen in een groene verpakking zijn dan ook niet aanvaardbaar.

Anderzijds moeten technologische innovaties op milieuvlak nog meer gestimuleerd worden. De oplossing ligt finaal immers in het ontwikkelen en het massaal toepassen van nieuwe minder vervuulende of wie weet niet vervuulende technieken. Dit kan door fundamenteel onderzoek alle kansen te geven maar evenzeer door te zorgen voor een stabiel en coherent investeringsklimaat. Bedrijven moeten gezien worden als objectieve bondgenoten in dit verhaal. Zonder hen is er van innovatie immers geen sprake.

Het spreekt voor zich dat ook normering van producten op het vlak van milieuvriendelijkheid, bv. isolatienormen bij het optrekken van gebouwen, een uiterst effectief instrument is om veranderingen ten goede te bewerkstelligen.

Waar we naar toe kunnen is slimme welvaart, gemaakt en ondersteund door mensen die hun vrijheid op een bewuste wijze kunnen invullen en daarin door politici en hun beleid aangemoedigd worden. We moeten af van de gedachte dat de omschakeling naar een groene economie een aanslag zou betekenen op ons huidige welvaartspeil. Het wordt hoog tijd dat liberalen dit verhaal meer naar zich toe beginnen trekken. Het is naast een sociaal en ecologisch verhaal, immers bij uitstek ook een verhaal van menselijk ondernemen, van de wil om met de kennis en de creativiteit die ons gegeven is een steeds betere wereld te maken. Laten we in deze budgettaire uiterst moeilijke tijden de coherentie van dit verhaal niet uit het oog verliezen. Het staat immers als een paal boven water dat de overwinnende economieën deze zullen zijn die de andere te groen af zijn.

Sofie Bracke en Kurt Van Raemdonck
De auteurs zijn beiden kernlid van de onafhankelijke denktank **Liberale**

door Redactie Knack | 5 oktober 2009 10:00 | 0 reacties | reageer hier

Misverstanden rond Brussels Metropolitan Region

Geachte heer hoofdredacteur,

"Samen denken, durven en doen", schrijven de 4 werkgeversorganisaties VOKA, BECI, UWE en het VBO in hun visiedocument over de toekomst van de hoofdstad van Europa en haar directe omgeving, het "Business Route 2018 for Metropolitan Brussels" of kortweg BMR: Brussels Metropolitan Region.

"Voor de bedrijfswelt is het evident dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en zijn economisch hinterland onderling sterk verweven zijn en functioneel een geheel vormen. (...) De Brusselse metropool heeft dringend nood aan een globale visie voor zijn sociaal-economische ontwikkeling op lange termijn. Omdat deze metropool de economische motor is voor heel het land."

Dit concept verwijst naar iets totaal anders dan u schrijft in uw editoriaal getiteld "[De Brussels Metropolitan Region](#)" (Knack, 23-09-09). De kritiek die u hierin formuleert berust op een totaal verkeerde voorstelling van de doelstelling en de inhoud ervan. "BMR" is geen project van de Federale regering. Het is geen politiek paard van Troje. Integendeel. Het is een project van de werkgevers in en rond Brussel. Het is geen politiek project om een nieuwe politieke entiteit of de uitbreiding van Brussel te realiseren. Dat is het juist niet. Het betreft een economisch project, waar het bedrijfsleven met concrete initiatieven nieuwe economische activiteiten en jobs wil creëren in de Brusselse metropool.

Van de betrokken overheden vragen we wel om samen te werken om dit mee mogelijk te maken, over de gewestgrenzen heen. Zonder die samenwerking of minstens afstemming van het beleid kunnen een aantal knelpunten voor de economische en sociale ontwikkeling in deze zone moeilijk verholpen worden, ondermeer op vlak van

mobiliteit, ruimtelijke ordening en werkgelegenheid. Samen werken om de uitdagingen van vandaag en morgen van een antwoord te voorzien. Want die uitdagingen spelen zich af in een geglobaliseerde economie, die niet stopt aan gemeente- of gewestgrenzen. 80% van de bedrijven in Brussel gebruikt minstens 3 talen met hun klanten. 225.000 Vlamingen en 125.000 Walen komen dagelijks in hun hoofdstad werken. We willen van het hele gebied een aantrekkelijke, bruisende en leefbare metropool maken, inzetten op onze troeven en op economische groeinoches, samen zorgen voor een duurzame ontwikkeling en samen werkelijk de hoofdstad van Europa zijn. Dáár gaat het om.

Omtrent de afbakening van de Brusselse metropool willen we ook een misverstand wegwerken. Nogmaals, het is absoluut niet de bedoeling om nieuwe politieke grenzen te gaan tekenen. Wel hebben we een sociaaleconomische realiteit willen in beeld brengen. We hebben ons daarbij gebaseerd op studies van economische geografen (onder meer van de KU Leuven), gevalideerd door een gereputeerd buitenlands onderzoekscentrum gespecialiseerd in het benchmarken van metropolen. Daaruit blijkt dat de sociaaleconomische interactie met Brussel het meest uitgesproken is in een zone die het grootste deel van de arrondissementen Halle-Vilvoorde en Nijvel bestrijkt. Uiteraard zijn er in deze arrondissementen enkele perifere gemeenten waar de interactie beperkt is. Er werd echter gekozen voor het arrondissement als analyse-eenheid, omdat enkel op dit niveau voldoende statistieken voorhanden zijn voor een internationale benchmarking.

Uiteraard zijn er ook belangrijke reacties met andere delen van het land, zoals Leuven of Antwerpen of Namen. Deze interacties zijn van een andere dimensie en veelal gerelateerd aan pendelbewegingen, terwijl de interactie met Halle-Vilvoorde en Nijvel ook sterk te maken heeft met verhuisbewegingen van personen en bedrijven.

Moet Brussel zich intern beter organiseren? Ongetwijfeld. Moet het BHV-probleem opgelost? Absoluut. Stoot de bedrijfswereld zich aan de institutionele patstelling? Dagelijks. Maar die problemen oplossen is niet de taak van het BMR-project. Politieke problemen moeten door politici opgelost worden. Dit project gaat over de core-business van haar opstellers: business.

Daarbij hopen wij dat initiatieven die vanuit de samenleving worden genomen om welvaart en welzijn te genereren, een eerlijke kans krijgen en niet meteen worden geklasseerd als verdachte politieke manoeuvres. Of kan er in dit land echt niets meer bewegen?

Wij nodigen u bij deze van harte uit om ons, de werkgeversorganisaties, te ontmoeten, zodat wij u uitgebreid kunnen informeren over ons initiatief, onze visie en het actieplan dat op de rails staat.

Thomas Leysen, Voorzitter VBO-FEB
Emmanuel Van Innis Voorzitter BECI
Luc De Bruyckere, Voorzitter Voka
Eric Dooms, Voorzitter UWE

Karel Lowette, Voorzitter Voka Comité Brussels en
Vice Voorzitter VZW Business Route 2018 for Metropolitan Brussels

Ian Morsomme Secretaris Generaal
VZW Business Route 2018 for Metropolitan Brussels

door Redactie Knack | 1 oktober 2009 16:00 | 0 reacties | reageer hier

Vlaanderen heeft Brussel nodig

Open brief aan de heer Van Cauwelaert

Geachte heer,

In het [editoriaal van Knack van 23 september](#) noemt u Brussel één grote leugen die door subsidies in stand wordt gehouden. De internationale uitstraling van Brussel zou volgens u niet in die mate als men beweert de welvaart van het land schragen. Het hele idee van interregionale samenwerking in de Brusselse grootstedelijke zone (de "Brussels Metropolitan Region") zou bovendien verzonnen zijn in functie van het probleem Brussel-Halle-Vilvoorde.

Uw editoriaal is minachtend ten aanzien van alle onderzoeken en publicaties die hierover de laatste jaren verschenen zijn. Was u een politicus, dan zou men u terecht beschuldigen van populisme. Het verbaast me dat u zich als kritische journalist baseert op halve waarheden om een stelling te verdedigen.

Op 1 punt heeft u gelijk. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan beter georganiseerd en bestuurd worden. sp.a heeft het al vaak gezegd: maak van de zes bestaande politiezones 1 enkele zone onder de directe leiding van de minister-president; schaf de functie van gouverneur af; richt één OCMW op met lokale antennes in plaats van 19 OCMW's, fusioneer de 33 huisvestingsmaatschappijen; draag een aantal cruciale bevoegdheden van de gemeenten over naar het gewest. Niet alleen zal dit leiden tot meer efficiëntie, het zal ook meer geld vrijmaken voor de aanpak van de vele problemen in onze hoofdstad.

Om deze redenen het kind met het badwater weggooien, zoals u doet, is echter wel heel cynisch. Hoe kan men de impact van de Brusselse economie minimaliseren? Brussel is het grootste tewerkstellingsbekken van het land en produceert 20% van de Belgische welvaart. 34% van de vennootschapsbelastingen wordt geïnd in Brussel. Het bruto binnenlands product per inwoner bedraagt in Brussel maar liefst 238% van het EU25-gemiddelde. Op Inner London na is dat het hoogste cijfer.

Ik heb nog enkele andere cijfers. Brussel, Vlaams- en Waals-Brabant samen leveren 1/3de van de Belgische economie. 27% van de tewerkstelling in buitenlandse ondernemingen bevindt zich in Vlaams-Brabant. Dat is heus niet omwille van de nabijheid van Leuven... De gemiddelde jaarlijkse groei in de Brusselse grootstedelijke zone ligt hoger dan de groei van Vlaanderen. Alle cijfers wijzen erop dat Brussel de belangrijkste economische motor is van het land, maar ook één grote economische zone vormt, met het Gewest als kern.

Het ISEG van de KU Leuven heeft het Brussels stadsgewest geografisch afgebakend als

een zone van 35 gemeenten met 1,8 miljoen inwoners. In deze suburbane zone is het leven van de mensen functioneel gericht op Brussel. Of men dat nu graag heeft of niet, Brussel is groter dan het Gewest.

Als we willen dat Brussel de economische motor blijft voor België, Vlaanderen en Wallonië, én als Vlaanderen en Brussel concurrentieel willen blijven met andere Europese stadsgewesten - wiens evolutie niet wordt gestuit door de splitsing van een kieskring en communautair gekrakeel - dan is een samenwerking tussen de drie gewesten in de gemeenschappelijke grootstedelijke zone noodzakelijk. Wie zegt dat Vlaanderen Brussel niet nodig heeft, vergist zich.

Het Sociaal-Economisch Rapport van Vlaanderen (2007) is duidelijk: zonder Brussel is Vlaanderen binnen de EU-25 een middelmatige regio. Met Brussel erbij zit Vlaanderen in de kopgroep.

Het zou een vergissing zijn de ontwikkeling van een van de belangrijkste stedelijke regio's van Europa te verwaarlozen omwille van aversie tegen de grootstad of communautaire spanningen. Brussel is de enige stad van Europa waar de rand mee beslist wat er in de stad gebeurt. Brussel heeft echter niets te zeggen over de rand.

Ik geef een paar voorbeelden: De verkeersinstroom in de stad via de Brusselse Ring (R0) wordt geregeld door het Vlaams Gewest, en niet door Brussel. Brussel is niet betrokken bij de ontwikkeling van een visie op het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel. In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is het een witte vlek. De pogingen om Brussel buiten te houden in het Vlaams gedeelte van de Brusselse stadsregio versterkt vooral het communautaire spanningsveld rond de tegenstelling tussen stad en hinterland, en voedt de traditionele anti-stedelijke gevoelens.

U vindt het misschien moeilijk om te geloven, maar niet alles staat in het teken van BHV of de uitbreiding van Brussel. Het hele idee om Brussel te herleiden tot een gevecht tussen Vlamingen en Walen, dat is pas een grote leugen die u, jammer genoeg, maar al te graag in stand lijkt te houden.

Jef Van Damme
Schepen te St-Jans-Molenbeek
Brussels Parlements lid voor sp.a

door Redactie Knack | 1 oktober 2009 16:00 | 1 reacties | reageer hier

Quid discriminatie van het Vlaams Belang?

Een rechter heeft de VRT dus op de vingers getikt wegens discriminatie van... Vlaams Belang! Frank Van Hecke had klacht ingediend omdat hij in 2007 niet mocht deelnemen aan twee lijsttrekkersdebatten op de VRT en de Raad van State oordeelde: "De VRT heeft aldus de verplichtingen van niet-discriminatie ... voortvloeiend uit artikel 111bis van het Mediadecreet, niet nagekomen".

Een rechter die een isolatiepolitiek, vergelijkbaar met het cordon sanitaire, veroordeelt met sterke argumenten... misschien is dat wel een goede zaak voor de democratie. Niemand in België wilde het destijds toegeven, maar heimelijk wist iedereen het: het cordon was noch manifest ondemocratisch, noch manifest democratisch; het was een moeilijke evenwichtsoefening in democratie.

Het is cynisch dat of all people Vlaams Belang ging huilen bij de rechter wegens discriminatie en bovendien gelijk kreeg. Maar bij aanslepende rivaliteiten gaan antagonisten vaak formeel op elkaar lijken. Welke Belgische partij neigt immers het meest naar Franse praktijken, waar minderheidsreligies worden geschoffeerd, 'andersheid' wordt geminacht en autoritaire leiders de orde streng willen handhaven? Vlaams Belang natuurlijk! En als een politieke partij dan discrimineert, is het aan de VRT en de rest van Vlaanderen om niet in dezelfde val te lopen.

Natuurlijk is het verbod op negationisme en racisme een beperking van vrije meningsuiting, is het hoofddoekverbod een beperking van godsdienstvrijheid en is positieve discriminatie ook discriminatie. Toch zijn situaties denkbaar, waarin zulke maatregelen kunnen overwogen worden. Een verbod op negatie van de holocaust is een optie in Duitsland, maar irrelevant in het neutrale Zwitserland dat geen kwalijke reputatie heeft qua antisemitisme. Wanneer een al te blank politiekorps bijna uitsluitend kleurlingen arresteert, moeten er lichtjes gaan knippen. Maar wanneer in de parlementaire assemblees spontaan meer dan veertig procent van beide seksen vertegenwoordigd zijn, dan moet op dat vlak niet tussengekomen worden. Want als 55% van de bevolking voor een vrouw wil stemmen, dan heeft die meerderheid ook haar rechten, zonder dat de vertegenwoordiging van mannen er zwaar onder lijdt.

En zo is het ook met dat cordon sanitaire... Die maatregel kwam erop neer dat in 1992 alle politieke partijen (op het Blok na) overeenkwamen om op geen enkel politiek niveau bestuursakkoorden af te sluiten met het Vlaams Blok. Net als geen enkel individu kan verplicht worden tegen zijn zin met iemand te huwen, kan een partij niet verplicht worden samen te besturen met een andere. Het cordon sanitaire tegen het Vlaams Blok was dus geen overtreding van formele, maar wel van informele regels; zoals bijvoorbeeld het initiatiefrecht van de grootste partij inzake regeringsonderhandelingen. Maar dat was een plechtig akkoord in een periode dat het Vlaams Blok zich nog erg racistisch uitlaat. Dat de VRT vijftien jaar later dan nog altijd Van Hecke weerde uit een lijsttrekkersdebat is iets heel anders.

Het probleem van zo'n isolatiepolitiek is dat een deel van de kiezers niet evenwaardig aan bod komt. De uitgesloten partij riskeert daardoor als underdog slapend groot te worden, temeer daar zij haar onkunde en ongelijk niet kan tonen. Maar anderzijds, als men het bestuur van een land overlaat aan een manifest ondemocratische partij, is de democratie de facto onbestaande.

In 1933 zou een cordon sanitaire tegen Hitlers NSDAP wenselijk zijn geweest. Maar in het jaar dat het cordon tegen het Blok werd ingesteld (1992), zagen we in Algerije dat de uitsluiting van een ondemocratische partij ook kan ontsporen. Hoewel de FIS-partij er toen openlijk op aanstuurde Algerije om te vormen tot religieuze, ondemocratische staat, dreigde zij de nationale verkiezingen te winnen. In volle verkiezingskoorts, besliste de regering daarom de verkiezingen te schorsen en het FIS buiten de wet te stellen. Het gevolg was een burgeroorlog, waarin beide partijen zich te buiten gingen aan gruwelijkheden. En dus ook het instellen van een cordon sanitaire is een

evenwichtsoefening.

Democratie is trouwens geen dictatuur van de meerderheid. Dat de wetgever systematisch de keuze van de meerderheid volgt, is omdat alle burgers gelijkwaardig zijn. Iedereen heeft een gelijkwaardige stem en dus wordt maximaal recht gedaan aan het volk als de meerderheid haar zin krijgt. En net die cruciale gelijkwaardigheid van alle burgers heeft het Vlaams Blok destijds systematisch met voeten getreden. 'Eigen volk eerst' drukt ondubbelzinnig de wens uit allochtonen te degraderen tot tweederangsburgers.

Maar ondertussen is veel water door de politieke zee gegaan. Destijds lagen de kaarten heel anders. In zijn zeventigpuntenplan pleitte het Vlaams Blok voor de herinvoering van bloedafstamming (punt 22) en deportatie van mensen met transportvliegtuigen (punt 45), terwijl het Vlaams Belang in haar beginselverklaring schreef: "De overheid moet de rechten van elke burger respecteren ... De partij meent dat de beste waarborgen voor de vrije mens de rechtsstaat en de democratie zijn." Het Blok voerde campagne met bokshandschoenen en bezems. Het Belang houdt tegenwoordig saaie symposia.

Racistische moppen worden enkel nog aan de toog getapt, maar het is van alle tijden dat politici rare dingen doen aan de toog. Koene knapen in korte broek zingen en trommelen geen racistische liederen meer. Maar of je de teloorgang van die unieke niche in de homo-eroticiteit betreurt of niet, het Vlaams Belang is het Vlaams Blok niet meer. De ongelijke behandeling van het Belang door de openbare zender is achterhaald en het cordon bestaat nog, omdat het al zo lang bestaat. Het zou van minder realpolitik en meer humane democratie getuigen als het afbouwen van racisme ook beloond werd, door de VRT en door de politieke partijen.

Luk Sanders is filosoof

door Redactie Knack | 1 oktober 2009 16:00 | 2 reacties | reageer hier

De autoriteiten van Brussel slapen en laten inmiddels miljoenen euro's aan inkomsten voorbij gaan

Brusselse politici worden sinds jaren op de hoogte gebracht dat Brussel, hoofdstad van Europa, dringend nood heeft aan een volwaardig congrescentrum.

Uit heel wat brieven en gesprekken blijkt klaar en duidelijk dat vele internationale beroepsverenigingen smeken om in Brussel hun wereld, internationaal of Europees congres te komen organiseren.

De vraag om in Brussel dergelijke evenementen plaats te laten vinden is gigantisch.

Maar bij gebrek aan meerdere en grote congreszalen met daaraan gekoppeld tentoonstellingsruimtes kunnen die verenigingen in Brussel hun congres niet laten doorgaan.

Wereldcongressen zoals radiologie en cardiologie onthalen meer dan 9.000 congressisten. Dergelijke congressen hebben minimum 40 congreszalen nodig van 100 tot 900 zitplaatsen die simultaan gebruikt worden. Professionelen debatteren er gelijktijdig over verschillende onderwerpen. Daarnaast is minimum 30.000 m² bruto tentoonstellingsruimte nodig om medische uitrustingen tentoon te stellen.

Het wereldcongres van de Rotary brengt meer dan 25.000 congressisten samen. Het wereldcongres van psychologie onthaalt meer dan 5.000 congressisten komende van alle werelddelen.

Hetzelfde geldt voor het "International Horticulture Congres", het "World Congres of Nuclear Medecin", het "World Congres of Biotechnologies", het "World Congres of Orthopedics".

Wij kunnen zo nog een vijftigtal voorbeelden opsommen.

Al die verenigingen willen hun congres in Brussel organiseren maar kunnen dit niet omwille van plaatsgebrek.

ICCA, International Congress and Conference Association, publiceert maandelijks up to date informatie over alle congressen wereldwijd.

Men kan erin lezen dat de wereldcongressen die in Europa moeten plaats vinden naar Parijs, Londen, Berlijn, Genève of Lausanne gaan en bij gebrek aan ruimtes niet naar Brussel.

Noch Brussels expo (= Tentoonstellingspark van Brussel), noch het Rogier Centrum en noch Tour en Taxi kunnen in Brussel dergelijke evenementen onthalen.

Daardoor verliest Brussel miljoenen euros aan uitgaven die congressisten besteden in transport (vliegtuig, trein, taxi, tram, bus), overnachtingen, restaurants, ontspanningen, aankopen, souvenirs, taxen, BTW, enz.

Een studie gerealiseerd in februari 1993 door de "Centre de Comptabilité, Planning & Controle" van de Université Libre de Bruxelles bewees de positieve weerslag van de activiteiten van het Tentoonstellingspark van Brussel op het Brussels Gewest en dit in termen van zakencijfer, toegevoegde waarde, taxen en tewerkstelling.

Dergelijk impact geldt ook voor een mega congrescentrum.

Het zolang besproken en omstreden project om in Brussel of zijn omgeving een "Groot Commercieel Centrum" te bouwen met daarin een congrescentrum, een winkelcentra, appartementengebouwen en andere, is totaal waanzinnig en onverantwoord.

Nooit zal in een dergelijk complex een wereld, internationaal of Europees congres worden georganiseerd zonder te spreken over nationale congressen. Een congrescentrum dient uitsluitend voor professionele doeleinden. Congressen passen dus niet in een dergelijk megalomaan project.

In de uitzending "Mise au point" van de RTBF zei Minister President van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Charles Picqué, dat in een tijd van economische crisis de

investeren rendabel en permanent moeten zijn.
Welnu, een congrescentrum zoals hierboven omschreven antwoord aan zijn wensen.
Waarop wacht hij nog?

Hoewel Minister President Picqué reeds twee maal per brief op de hoogte werd gebracht van het project één groot congrescentrum te bouwen, geeft sinds 2007 zijn kabinetdirecteur, de heer Cadranel, steeds hetzelfde antwoord: "Une etude de faisabilité est actuellement en cours".

Dit antwoord zegt voldoende over de traagheid van een studie, het gebrek aan wilskracht om een professioneel project te doen slagen, het gebrek aan luisterbereidheid bij vaklui, kortom een totaal gebrek aan professionalisme.

Tijdens een privé gesprek in 2005 met de Burgemeester van Brussel, Freddy Thielemans, werd mijn voorstel hem reeds uitgebreid toegelicht. Maar men blijft slapen.

Het wordt hoog tijd dat onze Brusselse autoriteiten eens luisteren naar de professionelen in het vak.

Brusselse autoriteiten mogen zich niet meer laten beïnvloeden noch door partij politiek, noch door andere partijen, noch door promotoren die uitsluitend op zoek zijn naar winst en spreken zonder kennis van zaken. Brussel moet worden beheerd in het belang van de Brusselaars.

Indien het waar is dat er in Schaarbeek langs de baan naar Vilvoorde een groot commercieel complex komt, dan kan daarin zeker geen congrescentrum worden gebouwd.

Indien het waar is dat de Trade Mart moet verdwijnen dan heeft Brussel een UNIEKE kans om op die oppervlakte een prachtig congrescentrum te bouwen waardig voor een hoofdstad van Europa.

Of willen de verantwoordelijken van de hoofdstad Brussel weerom de trein missen, miljoenen euro's laten ontsnappen of een onevenwichtig budget voorleggen?

Dit noem ik: "De verantwoordelijken niet verantwoordelijk".

Prof. Jacques Bosteels
Gewezen directeur van de Internationale Jaarbeurs van Brussel
Commissaris generaal van de beurs "Made in Belgium" in 1987

door Redactie Knack | 29 september 2009 12:00 | 0 reacties | [reageer hier](#)

Het moet toch ergens beginnen!?

Stel je voor dat je als moslima van vandaag op morgen verplicht wordt om je hoofddoek af te leggen en jou als het ware verweesd achterlaat. Een hoofdbedekking die onlosmakelijk deel uitmaakt van jouw persoonlijkheid en die je nu moet afleggen omwille van een institutionele 'neutraliteit' die verschillen wil uitwissen. Dit heeft hetzelfde effect als een vrouw te verplichten om van vandaag op morgen een burka te dragen omwille van een godsdienstig dogmatisme. Dergelijke drastische ingrepen zijn min noch meer een aanslag op de persoonlijke integriteit van deze vrouwen. Zij worden gekwetst en beschadigd.

Recentelijk had ik een gesprek met een moeder over haar 15-jarige dochter. Het meisje wou niet meer naar school vanwege dat verbod. In haar school liepen welgeteld twee meisjes met een hoofddoek rond. Van overlast was er dus wel geen sprake. De tiener was dermate in haar ziel geraakt, dat zij begeleiding nodig had.

Voor het verhaal van Laila, een jonge geëmancipeerde vrouw, die onder het Talibanregime verplicht wordt een burka te dragen en haar gezichtsveld letterlijk en figuurlijk ziet verschrompelen, beveel ik de lectuur aan van 'Duizend schitterende zonnen' van Khaleid Hosseini.

Vlamingen mogen dit niet bagatelliseren alsof het maar om een stukje textiel zou gaan, een modegriif of een rebelse daad van een tienermeisje. Het dramatiseren van de hele 'hoofddoekenkwesie' is evenmin gepast, alsof dat de draagsters ervan zich niet wensen te integreren - het is maar wat verstaan wordt onder 'integreren' - of, erger, fundamentalistische ideeën aanhangen.

Een figuur als imam Taouil doet daar natuurlijk geen deugd aan. Als zelfverklaarde woordvoerder van de moslims, waar de pers gretig op inpikt, voert hij een show op die eerder controverses aanwakkert dan begrip opwekt. En als andere 'Bekende Moslims' terecht wijzen op de absurditeit van zijn woordvoerderschap, slaan de journalisten alarm en weerklinkt de vraag 'Waar blijft de woordvoerder van de moslims?'.

Hoeveel keer moet nog herhaald worden dat de moslim en de islam grove reducties van de werkelijkheid zijn, die blijkbaar goed passen in de simplistische denkschema's van westerlingen. Elke nuance in het debat wordt daarmee handig uit de weg gegaan en de sensatie wordt norm. Er zou in de pers al een begin kunnen gemaakt worden met de islam niet langer op te voeren als een monolithisch blok, maar elementair oog te hebben voor de interne diversiteit in de moslimwereld.

De islam is een veelstromenland van zeer gematigde over conservatieve tot fundamentalistische (helaas!) strekkingen. Alleen al als ik kijk naar Turkije, mijn land van herkomst, zie ik een samenleving met tientallen culturen en zeer uiteenlopende islamitische stromingen. Neem er de andere islamitische landen bij en je krijgt een lappendeken van de meest uiteenlopende praktijken. Dit alles, ik herhaal het, om te illustreren dat het gewoon ondenkbaar is dat één persoon als de woordvoerder in België zou kunnen optreden voor alle moslims over alle nationaliteiten en strekkingen heen. Zelfs de moslimexecutieve slaagt er niet in om een eensgezind standpunt in tal van zaken in te nemen. Trouwens, is de paus in Rome de woordvoerder voor de hele christenheid?

Het dragen van de hoofddoek hoeft geen probleem te zijn, van zodra dit een zelfbewuste daad is van een autonoom individu. Als een moslima er bewust voor kiest om haar geloof op die manier te beleven en beoefenen, is dat haar volste recht. De hoofddoek is dan geen symbool van onderdrukking of minderwaardigheid.

Van zodra echter blijkt dat er sprake is van dwang of sociale druk, wordt uiteraard wel een ontoelaatbare grens overschreden en moet er opgetreden worden. In elk geval ken ik meerdere zelfbewuste moslima's, die hun hoofddoek in volle vrijheid dragen.

Rabiate tegenstanders van de hoofddoek gaan er daarentegen van uit dat alle jonge meisjes en vrouwen, zonder enig onderscheid, door hun familie en vooral hun broers onder druk worden gezet om hun haren te bedekken. Hun discours wordt gekenmerkt door stereotyp denken en vooroordelen. Daarmee wordt ook voedsel gegeven aan het probleem van de 'hoofddoek' als symbool voor alles wat er misloopt in de multiculturele samenleving.

Want een probleem is er wel degelijk. Het is het probleem van het acute mislukken van het 'interculturele samenleven' zelf. Wij slagen er maar niet in om op een harmonieuze en vreedzame wijze samen te leven in een mix van diverse culturen en levensbeschouwingen. Daar zijn vele wetenschappelijk verantwoorde (sic!) verklaringen voor te geven, maar we zitten er toch maar mee. Mijn generatie wordt daar stilaan moe van.

Het hoeft verder geen betoog dat ik gekant ben tegen een algemeen verbod op de hoofddoek in het GO!, dat bovendien op een zeer eenzijdige wijze werd afgekondigd. Zelfs volwassen moslima's die Nederlands voor anderstaligen volgen in het volwassenenonderwijs, zouden verplicht worden om tijdens de lessen hun hoofddoek af te leggen. Als ex-schepen van de stad Gent betreur ik trouwens ten zeerste dat in onze overigens tolerante stad de Open VLD, met steun van de CD&V, zijn slag heeft thuisgehaald met een algemeen verbod op de hoofddoek in de stedelijke diensten. Hoever gaat dat alles wel? Ik noem dat een vorm van geestelijk geweld. En als het afleggen van de hoofddoek al een bevrijdende daad zou zijn, laat dit dan niet onder dwang gebeuren.

In de geest van de verlichting, koester ik de hoop dat onze kinderen zelfstandig en kritisch leren denken en aldus kunnen opgroeien tot mondige burgers van dit land. Dit moet gepaard gaan met de vrije keuze om zin en betekenis te geven aan de eigen levensloop vanuit een al dan niet religieuze inspiratie. Ik besef daarbij ten volle dat er conditionering is door onder meer de opvoeding in het gezin en het zich conformeren aan de leeftijdsgenoten.

Het is mijns inziens de opvoedende taak van het onderwijs om, als tegengewicht, de (levensbeschouwelijke) horizon van jonge mensen te verbreden en de kritische zin te bevorderen. Het zou al een grote stap vooruit zijn als in de schoolse omgeving een voedingsbodem wordt gecreëerd voor wederzijds respect, in het besef dat de (goddelijke) waarheid niet bestaat.

Is de tijd niet (opnieuw) rijp om het concept van de pluralistische school van onder het stof te halen (cf. ook [het opiniestuk](#) van Karl van den Broeck in Knack van 14/09)? Is het niet hoog tijd om de verzulde instituties - ondertussen dreigt er een islamitisch onderwijsnet te ontstaan - en de daarmee gepaard gaande machtsposities af te bouwen, om plaats te maken voor een gezamenlijk pedagogisch project, waarbij (niet-) confessionele lessen worden vervangen door bijvoorbeeld een vergelijkende studie van de belangrijkste levensbeschouwingen?

Het is 'Van tweeën één. Of je doet het vrij onderwijs op, of je accepteert dat ook moslims hun eigen scholen oprichten', aldus de schrijver Tom Naegels. Als beleidsmensen dan toch zo bezorgd zijn voor een samenleving waar mensen en gemeenschappen niet naast elkaar, maar met elkaar leren leven - lokale overheden subsidiëren straat- en buurtfeesten om het goede samenleven te stimuleren - moet men mij maar eens de meerwaarde uitleggen van gesegregeerde onderwijsnetten. Vrijheid van onderwijs lijkt een mooi ideaal, maar vervreemding is de keerzijde van de medaille.

Mij houdt de toekomst van onze kinderen bezig. Voeden wij hen op in onbegrip voor andersdenkenden? Leren wij hen integendeel waardering en begrip te hebben voor een diversiteit aan overtuigingen? Leren wij aan jonge moslims dat vrijzinnigen (gelijk) waardige mensen zijn? Brengen wij aan atheïsten het inzicht bij dat godsdienst géén ziekte is of hoeft te zijn? Leren wij aan allen dat elke mens, ongeacht ras, geslacht, religie, ... een grondrecht heeft op een eigen zingevingskader?

Ik besef dat gevestigde belangen de samenleving in een wurggreep houden. Maar dan moet men niet komen klagen dat culturele gemeenschappen verder uit elkaar drijven en eilanden gaan vormen. De aarde warmt wel op, maar de menselijkheid koelt verder af.

Fatma Pehlivan
Vlaams volksvertegenwoordiger
en Gemeenschapssenator

door Redactie Knack | 29 september 2009 11:00 | 1 reacties | [reageer hier](#)

Open Brief aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement over de BAM Reclamespots en de Lange Wapper

Geachte leden van het Vlaamse Parlement, geachte Ombudsdienst Vlaamse Regering,

Op zondag 18 oktober vindt het referendum over de Oosterweelverbinding plaats. Die dag wordt een hoogdag van de democratie omdat Antwerpenaars dan hun stem pro of contra de Oosterweelverbinding mogen uitbrengen en zo mogen participeren in het politieke proces. Dit referendum werd afgedwongen door burgers voor burgers en biedt de mogelijkheid aan elke Antwerpenaar om zelf, in eer en geweten, een oordeel te vellen over de Lange Wapper en de Oosterweelverbinding.

Als Antwerpenaars en als burgers willen wij hierbij dan ook protest aantekenen tegen de op 19 september gelanceerde reclamespots van BAM (Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel) op de website van Vooruit met Antwerpen en [Youtube](#). In plaats van objectief en neutraal informatief te zijn, zitten deze reclamespots vol onnauwkeurigheden over het concurrerende tunnel alternatief.

Maar, erger nog, in deze spots worden subjectieve en manipulatieve uitspraken gebruikt om Antwerpenaars ertoe te bewegen toch vooral een stem pro Oosterweelverbinding uit te brengen. We vermelden hier enkel de meest flagrante, manipulatieve beweringen die Antwerpenaars emotioneel onder druk zetten om ja te stemmen op het referendum: zo

stelt het filmpje "Leefbaarheid" dwingend (maar onbewijsbaar) dat de Oosterweelverbinding met Lange Wapper viaduct een absoluut noodzakelijke schakel is in een ketting van stadsvernieuwingen die anders uit elkaar valt en mogelijk anders niet zullen gebeuren. Zo stelt het filmpje "Werken" dat we straks allemaal werkloos op straat zullen staan als we niet pro Lange Wapper stemmen. Deze beweringen vallen niet meer of niet minder dan onder de categorie "emotionele chantage."

Als burgers die geloven in democratie en open politieke argumentatie, die transparant is voor alle burgers, vinden wij deze reclametactieken en foutieve informatie in strijd met de wetgeving op de openbaarheid van bestuur in België van 11 april 1994. Deze wet erkent dat de Belgische en Vlaamse overheid ten dienste van de bevolking werkt en daarom ook doorzichtig, neutraal en efficiënt naar de bevolking toe dient te communiceren. België is hieraan verder ook gebonden door internationale wetgeving (verdrag van Aarhus van 1998 en de Europese richtlijn 2003/4/EG (28 januari 2003)), die regelt hoe de overheid naar de burger toe dient te communiceren.

Wij willen u er hierbij aan herinneren dat de BAM in wezen een overheidsorgaan, een communicatie-instrument van de Vlaamse regering is. De BAM is geen privéfirma die haar product 'chocolade' aanprijst, maar een overheidsorgaan gebonden aan de wetgeving over correcte, transparante en objectieve communicatie, zoals verankerd in de hierboven vermelde wetgeving.

Als burgers laken wij dan ook de onnauwkeurigheden in deze presentaties en de emotionele druk die in de BAM spots uitgeoefend wordt. Dit is geen objectieve communicatie, maar een duidelijke poging om de mening van Antwerpenaren te beïnvloeden en hen ertoe te bewegen ja te stemmen. Hierdoor komen de vrijheid en politieke rechten van de Antwerpse burger ernstig in het gedrang.

Wij eisen dan ook dat deze misleidende spots onmiddellijk verwijderd worden en vervangen door objectieve, neutrale communicatie en informatie over de Oosterweelverbinding en het alternatieve ARUP/SUM tunnel tracé.

Hoogachtend,

Dr. Bea Hanssen, docter in de letteren, Antwerpen

Mede ondertekenaars:

Helena Bussters, ereconservator, Antwerpen

Tom Coupeuz, architect

Wilfried Delahaye, Antwerpen

Werner Govaerts, Antwerpen

Dr. Jan Lampo, historicus en auteur, Antwerpen

Luc van Moorhem, Antwerpen

Jef Nietvelt, advocaat, Kattendijk Tango, Antwerpen

Anne Provoost, auteur, Antwerpen

Prof. Matthias E. Storme, buitengewoon hoogleraar UA en KUL, advocaat.

Hubert van Lier, ere-voorzitter van de Vereniging van Vlaamse Letterkundigen, Antwerpen.

door Redactie Knack | 28 september 2009 11:00 | 1 reacties | reageer hier

Tijd voor Vlaamse frontvorming

Na de riant verkiezingsoverwinning van juni gooide de N-VA het over een andere strategische boeg. De partij stapte af van het idee van een grote onderhandelingsronde met de Franstaligen. De Wever koos resoluut voor Vlaanderen en probeert vanuit de Vlaamse regering goed en degelijk bestuur na te streven. Dat staat in schril contrast met de federale overheid die in eigen schulden dreigt te verzuipen en de komende jaren budgettaire 'hongerwinters' tegemoet gaat. D

e N-VA speculeerde terecht dat het niet zo lang zal duren vooraleer de federale regering Vlaanderen zal vragen om de schulden te helpen delgen. Vlaanderen betaalt geen eurocent zonder dat het een flink pakket bevoegdheden krijgt toegeschoven, klonk het toen. De N-VA maakte van die zgn. 'Maddens-doctrine' haar belangrijkste campagnethema.

Voor een goedgevulde aula sprak Marianne Thyssen zich dinsdag - tijdens een gastcollege aan eerstejaarstudenten politieke en sociale wetenschappen van de Universiteit Gent - uit tegen de Maddensdoctrine. Het doelbewust in de problemen brengen van een ander beleidsniveau komt volgens Thyssen neer op "de boel laten verrotten". "Ik ben tegen het vechtfederalisme", zei ze. "Iedere politicus moet de problemen en uitdagingen op zijn niveau aanpakken."

Thyssen benadrukte ook dat de Maddensdoctrine niet het partijstandpunt is en evenmin ingeschreven staat in het Vlaams regeerakkoord. Op het geschikte moment moeten de communautaire gesprekken weer op gang worden getrokken.

Vorige week ging Kris Peeters akkoord met het voorstel van premier Van Rompuy voor de verdeling van de begrotingsinspanningen tot 2012. Vlaams minister Muylers stelde terecht dat Vlaanderen in 2010 meer dan negentig procent van de besparingsdoelstellingen van heel België voor zijn rekening neemt.

De Maddens-doctrine faalt, nog voor de Vlaamse regering goed en wel van start is gegaan. Vlaanderen depanneert andermaal de rest van België. Vlaanderen mag andermaal federaal budgettair puin ruimen, maar de communautaire grendels blijven op hun plaats.

Na de verkiezingsoverwinning van 8 juni riep De Wever luid: "De federale uier is leeg en toch blijven de Franstaligen eraan trekken. Wat ons betreft is het genoeg: geen druppel meer... Het is tijd voor een assertief Vlaanderen. Dan zullen we zien wie vragende partij is voor een hervorming van ons land". Dat is nu wel even anders.

Van de assertieve Vlaamse politiek blijft niet veel over. De indruk ontstaat dat De Wever zich als handpop van Kris Peeters heeft laten gebruiken om de Vlaamse regering op de rails te krijgen. De Wever werd de sterkhouder van de regeringsvorming en de assertieve Vlaamse strategie. Alleen stond daarvan weinig tot niets te lezen in het Vlaams Regeerakkoord ('Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden'), op wat maatregelen in Brussel en de Vlaamse Rand niet te na gesproken. "Een kwestie van ons

niet vast te pinnen op een strakke agenda," heette het. Blijkbaar is niet iedereen binnen de Vlaamse Regering doordrongen van die assertieve Vlaamse strategie.

Het wordt stilaan duidelijk dat het met de Maddens-doctrine 'wachten op Godot' wordt. Dit is gewoon het B-luik van het participationisme dat ons ooit het onzalige Egmontpact opleverde. Kris Peeters is vast niet van plan om het federale niveau - waar zijn eigen partijgenoot de scepter zwaait - zwaar onder druk te zetten. De CD&V is nog minder van plan om de Wetstraat 16 op te geven.

Wanneer het op communautaire onderhandelingen aankomt, is de kans klein dat aan Vlaamse kant het spel hard zal worden gespeeld.

Nochtans insinueerde Maddens na de verkiezingen van 8 juni dat er misschien wel nog een ander scenario is: "De Vlaams-nationalistische partijen behalen een monsterscore. Vlaams Belang en N-VA halen samen 28,4 procent. Als we de stemmen voor SLP en LDD meetellen, komen we aan een nooit geziene score van 37,1 procent voor uitgesproken Vlaamse partijen. Nog nooit waren er zoveel Vlaamsgezinde stemmen." Dat zal wel zijn, maar ondertussen wordt dat Vlaams Belang vrolijk verder gedemoniseerd door de politieke concurrentie, speciaal juist door de N-VA in haar recente electorale retoriek.

Een doorgedreven staatshervorming zal er pas komen als er langs Vlaamse kant een uitgesproken frontvorming is. De N-VA moet haar koudwatervrees overwinnen en resoluut kiezen voor een brede Vlaamse alliantie. Alleen vermag ze niets. In Vlaanderen wordt dit front 'incontournable' en is het onmiddellijk aan zet. Vlaanderen kan dan vragen om België onder curatele te plaatsen om zo in het budgettair en staatkundig huishouden orde op zaken te stellen. Lukt dat niet, dan ligt de weg open naar een eigen republikeins project, losgeweekt uit de Belgische chaos, en op zoek naar een eigen plaats in het Europa van de 21ste eeuw. Ongetwijfeld een brug te ver voor de traditionele partijen, maar de starre tradities, het institutioneel conservatisme en de partijlogica's, daar baalt een ruime meerderheid van de Vlamingen van, zeker weten.

De Maddens-doctrine ligt lekker in de mond, maar winnen doe je met daden nooit met woorden.

Julien Borremans, Johan Sanctorum
zijn lid van de Vlaams-republikeinse denkgroep Res Publica

door Redactie Knack | 25 september 2009 15:00 | 5 reacties | reageer hier